

Warszawa, 03 października 2024 r.

WN.5142.275.2024.MR

OPINIA

Dot. wniosku o wydanie zgody na przeprowadzenie prac remontowych kaplicy w Wólce Młęckiej oraz kapliczek w miejscowościach: Dobre i Ruda Pniewnik, pow. miński.

Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków (MWKZ), odpowiadając na wniosek z 18.09.2024 r. (data wpływu do urzędu) w sprawie wydania zgody na przeprowadzenie prac remontowych kaplicy w Wólce Młęckiej oraz kapliczek w miejscowościach: Dobre i Ruda Pniewnik, pow. miński, opierając się na przedłożonym zakresie planowanych prac wraz z dokumentacją zdjęciową stanu aktualnego, po analizie zamierzenia, przedstawia swoje stanowisko poniżej.

Przedmiotowe zamierzenie polega na remoncie trzech kaplic, jednej w formie drewnianego budynku, oraz dwóch w formie przydrożnej kapliczki.

Wnioskowane kaplice ujęte zostały w gminnej ewidencji zabytków jako *Kaplica Mariawitów, Kapliczka przydrożna, Krzyż – pomnik poświęcony poległym za wiarę i ojczyznę*. W stosunku do *Kaplicy Mariawitów*, zgodnie z art. 39 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku prawo budowlane (Dz. U. z 2023 r. poz. 682 ze zm.) *W stosunku do obiektów budowlanych oraz obszarów niewpisanych do rejestru zabytków, a ujętych w gminnej ewidencji zabytków, pozwolenie na budowę lub rozbiórkę obiektu budowlanego wydaje organ administracji architektoniczobudowlanej w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.*

Odnosnie Kaplicy Mariawitów w Wólce Młęckiej: jest to kaplica pochodząca z początku XX wieku, wybudowana z drewna z zastosowaniem konstrukcji zrębowej sumikowo-łątkowej o oknach i drzwiach osadzonych w łątkach. Wzniesiona na planie prostokąta, kryta dachem dwuspadowym z sygnaturką krytą daszkiem namiotowym zwieńczonym ażurowym metalowym krzyżem. Do wniosku nie załączono ekspertyzy technicznej, inwentaryzacji, ani innej dokumentacji oceniającej stan techniczny oraz konieczność przeprowadzenia wnioskowanych prac. We wniosku nie została załączona dokumentacja umożliwiającą pełną ocenę stanu technicznego, jednak w oparciu o załączoną dokumentację fotograficzną, obiekt ocenia się jako zachowany ogólnie w stanie zadowalającym, ze szczelnym dachem wymagającym drobnego oczyszczenia z porostów, a także elewacją w stanie zadowalającym, lokalnie średnim. Fragment podwaliny w miejscu wystąpienia dużej ilości mchu jest w stanie złym lub awaryjnym i wymaga wymiany, jednak tyczy się to odcinka długości ok. 2 m. Okna i drzwi w stanie dobrym.

W związku z powyższym MWKZ negatywnie opiniuje planowany zakres prac dotyczący zewnątrz obiektu, który został załączony do wniosku, jednakże pozytywnie opiniuje inicjatywę podjęcia remontu konserwatorskiego kaplicy wymagającej interwencji w celu powstrzymania lokalnych korozji i degradacji. Projekt należy zmienić i doprecyzować w celu akceptacji przez MWKZ.

Deski wymagające oczyszczenia z mchów i porostów należy oczyścić, zakonserwować i odmalować na kolor rozpoznany obecnie na obiekcie, dopuszczalna jest również hydrofobizacja części cokołowej od ziemi do wysokości parapetów okien. Zdegradowane elementy drewniane należy wymienić, jednak nie jest dopuszczalna całkowita wymiana elewacji na nową w sytuacji, w której znaczną część desek ocenia się jako w stanie dobrym. Dopuszczalna jest wymiana zużytej izolacji w przypadku zaistnienia zużytej izolacji, jednak nie jest dopuszczalne wtórne ocieplenie obiektu zabytkowego, który nie był projektowany jako ocieplony. Reasumując - przed wykonaniem projektu ocieplenia należy rozpoznać z czego zostały wykonane ściany zewnętrzne i czy faktycznie oraz jaką metodą zostały ocieplone. Zakazuje się również wymiany okien historycznych w dobrym stanie technicznym – w ocenie MWKZ wszystkie okna znajdujące się obecnie w obiekcie są w stanie dobrym, wymagają drobnej konserwacji i zachowania. Zalecana jest naprawa fundamentowania oraz podwalin w miejscach zdegradowanych – po uprzednim rozpoznaniu stanu technicznego i konieczności naprawy. Zalecana konserwacja i odmalowanie drzwi wejściowych.

Odpowiednie przygotowanie zakresu planowanych prac należy poprzedzić wykonaniem pełnej inwentaryzacji i ekspertyzy – oceny technicznej poszczególnych elementów rozpoznanych w obiekcie. Elementy wymieniane lub odtwarzane należy zaprojektować w oparciu o inwentaryzację i kwerendę archiwalną.

Odnosnie do Kapliczki przydrożnej w Rudzie Pniewnik: jest to kapliczka pochodząca z 1 poł. XX wieku, murowana, w stanie technicznym dobrym. Wymaga drobnych oczyszczeń, w razie potrzeby usunięcia fragmentu zdegradowanego tynku i uzupełnienie wraz z odmalowaniem. Zakazuje się stosowania tynków akrylowych i zaleca tynki renowacyjne. Fakturę tynku należy dopasować do stylistyki historycznych fragmentów. Odmalowanie należy przeprowadzić farbami paroprzepuszczalnymi – wapiennymi lub krzemianowymi, zakazuje się stosowania farb silikonowych, akrylowych. Odradza się wprowadzania utwardzenia wokół kapliczki, gdyż takie działanie może przyczynić się do problemów z namakaniem podstawy kapliczki w przyszłości. Dopuszczalna jest konserwacja okienek, o ile ich stan techniczny tego wymaga, podobnie jak renowacja figurki Matki Bożej, którą powinna wykonać osoba doświadczona w konserwacji tego typu rzeźb. Dopuszczalne jest oczyszczenie krzyża metodą piaskowania, należy go następnie zakonserwować antykorozyjnie metodą konserwatorską. Należy unikać działań konserwatorskich wprowadzanych w sytuacji, w której stan techniczny obiektu nie wymaga przeprowadzania takich działań.

Odnosnie do Krzyża – pomnika poświęconego poległym za wiarę i ojczyznę w Dobrem: jest to krzyż-pomnik powstały w 1928 roku, wykonany z murowanej z kamienia polnego podstawy, środkowej części w formie tynkowanego kubika wykonanego prawdopodobnie z cegły, oraz pokaźnego zdobnego krzyża wykonanego z kutego żelaza. Na części cokołowej wmontowano żeliwną tablicę inskrypcyjną z napisem *POLEGŁYM BOHATEROM/ ZA WIARĘ I OJCZYZNĘ W 10-TĄ ROCZNICĘ/ ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI POLSKI/ WDZIĘCZNI RODACY/ DNIA 11/XI 1928 ROKU*. MWKZ negatywnie opiniuje zakres planowanych prac dopuszczający wymianę ww. płyty z napisem. Płyta ta musi zostać oczyszczona i zabezpieczona antykorozyjnie metodą konserwatorską. Dopuszczalne jest oczyszczenie krzyża metodą piaskowania, należy go następnie zakonserwować antykorozyjnie metodą konserwatorską. W razie wystąpienia fragmentów zdegradowanych tynków lub spoin między kamieniami, należy usunąć obłuzowane i zdegradowane fragmenty i uzupełnić je wraz z

odmalowaniem. Zakazuje się stosowania tynków akrylowych i zaleca tynki renowacyjne. Fakturę tynku należy dopasować do stylistyki historycznych fragmentów. Odmalowanie należy przeprowadzić farbami paroprzepuszczalnymi – wapiennymi lub krzemianowymi, zakazuje się stosowania farb silikonowych, akrylowych. Uzupelnienie zaprawy należy wykonać w zaprawie o parametrach zaprawy historycznej – zakazuje się wprowadzania zapraw cementowych. Należy unikać działań konserwatorskich wprowadzanych w sytuacji, w której stan techniczny obiektu nie wymaga przeprowadzania takich działań.

Z up. MAZOWIECKIEGO WOJEWÓDZKIEGO
KONSERWATORA ZABYTKÓW

/-/

Joanna Lasek

Kierownik Wydziału Zabytków Nieruchomych

/podpisano elektronicznie/

Otrzymują:

1. Ks. Czesław Nawara przez pełnomocnika – Ewa Gadomska (Urząd Miasta i Gminy Dobrze)
2. Aa (WN MR).

Inspektor prowadzący sprawę:

Monika Rygier

E-mail: mrygier@mwkz.pl

Tel. 22 443 04 22

Kwalifikowany podpis elektroniczny ma skutek równoważny podpisowi własnoręcznemu (art. 25 ust. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE).

Niniejszy wydruk pisma, na podstawie art. 39³ kodeksu postępowania administracyjnego, nie wymaga podpisu odręcznego. Pismo zostało wydane w formie dokumentu elektronicznego przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego i podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym. Wydruk pisma stanowi dowód tego, co zostało stwierdzone w piśmie wydanym w formie dokumentu elektronicznego. Imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe osoby, która pismo podpisała, a także identyfikator pisma nadawany przez system teleinformatyczny, za pomocą którego pismo zostało wydane – w załączeniu.

